

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

Components of Life Skills for Early Childhood in Disruption

ศิริมงคล ทนทอง และ สันติ วิจักขณาลัญญ์

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Sirimongkol Thonthong and Santi Wijakkanalan

Northeastern University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Thonthongsep@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูปฐมวัย และนักการศึกษาปฐมวัย จำนวน 19 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบ ประกอบด้วย นักการศึกษาปฐมวัย และครูปฐมวัยที่เชี่ยวชาญด้านการสอนระดับปฐมวัย จำนวน 9 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง และแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง มี 4 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการช่วยเหลือตนเอง (S : Self Help Skills) 2) ทักษะการควบคุมอารมณ์ (E : Emotional Control Skills) 3) ทักษะการเข้าสังคม (S : Social Skills) และ 4) ทักษะการคิดแก้ปัญหา (P : Problem Solving Skills) โดยมี ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$) ความสอดคล้องขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด กับพฤติกรรมที่วัดของ ทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลงมีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 0.89 และความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่วัด ของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$)

คำสำคัญ: ทักษะชีวิตในเด็กปฐมวัย; เด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

* วันที่รับบทความ : 22 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 25 สิงหาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 27 สิงหาคม 2567

Received: June 22 2027; Revised: August 25 2024; Accepted: August 27 2024

Abstract

The purpose of this research is to study the components of life skills for early childhood in the era of change. The target group includes 19 individuals: school directors, early childhood teachers, and early childhood educators. Additionally, there are 9 experts in verifying the components, including early childhood educators and teachers specialized in early childhood education, selected through purposive sampling. The tools used in this study are structured interviews about life skills for early childhood in Disruption and an assessment form for the appropriateness and consistency of life skills components for early childhood in the era of change. Data analysis was conducted through content analysis, calculating the mean and standard deviation. The research results found that the components of life skills for early childhood in Disruption include four skills: 1) Self-Help Skills (S), 2) Emotional Control Skills (E), 3) Social Skills (S), and 4) Problem Solving Skills (P). The overall mean score is at the highest level ($\bar{x} = 4.61$). The consistency of the components, indicators, and measured behaviors of life skills for early childhood in Disruption ranges from 0.67 - 0.89. The suitability of the components, indicators, and measured behaviors of life skills for early childhood in Disruption is at the highest level $\bar{x} = 4.65$.

Keywords: Life Skills in Early Childhood; Early Childhood in Disruption

บทนำ

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคนทั้งในเชิงสถาบัน ระบบโครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้กำหนดหลักการและแนวคิด “ล้มแล้วลุกไว” (Resilience) มุ่งเน้นการลดความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงและการพลิกวิกฤตเป็นโอกาส สร้างการเติบโตที่มีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ เปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยมีเป้าหมาย 5 ปี ในการสร้างความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยง เช่น ความสามารถในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น เช่น โรคระบาด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความก้าวหน้าทางดิจิทัล ประสิทธิภาพภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565). และจากสถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อคนและสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่ให้ความสำคัญ และตระหนักถึงการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ในโลกยุคพลวัตหรือที่เรียกว่า "VUCA World" อันเป็นโลกแห่งความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความซับซ้อน (Complexity) และ

ความคลุมเครือ (Ambiguity) เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต สังคม เศรษฐกิจการเมืองและการศึกษา (อรพรรณ บุตรกตัญญู, 2564) ซึ่งเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เป็นการสร้างรากฐานในการพัฒนาชีวิตที่สำคัญซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะทางชีวิตและ สังคม และทักษะการคิดเพื่อจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดทำพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ซึ่งได้กำหนดไว้ในหมวด 1 มาตรา 5 เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีใจความว่า “ให้พัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครบ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเด็กปฐมวัย รวมถึงผู้ดูแลเด็กต้องมีความรู้ ทักษะและ เจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย” และจากงานวิจัยหลายหน่วยงาน ระบุตรงกันว่าพัฒนาเด็กในช่วง 0 - 6 ปี เป็นช่วงที่พัฒนาการทางสมองของเด็กจะเติบโต อย่างรวดเร็วถ้าเด็กได้รับการพัฒนาที่สอดคล้องต่อพัฒนาการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้และการศึกษาต่อไปในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อการใช้ชีวิตในอนาคต ทักษะชีวิตนับเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคคลทุกช่วงวัย โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 สิ่งแวดล้อม สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในช่วงวัย 0 - 6 ปี ซึ่งชีวิตมีความอ่อนและเปราะบางต่อสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว อาจจะนำสู่ความบกพร่องของพัฒนาการด้านต่าง ๆ แต่ถ้าเด็กได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างเข้มแข็งและมั่นคง เมื่อเด็กโตขึ้นจะสามารถปรับตัวและเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้และในมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ข้อที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ช่วยเหลือตนเองกิจวัตรประจำวัน และตัวบ่งชี้ที่ 6.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการเก็บของเล่นของใช้เข้าที่ได้ด้วยตนเอง การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังด้วยตนเอง และสภาพที่พึงประสงค์ด้านใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับรุ่งลาวัลย์ ละอามาศ (2557) ที่กล่าวว่าการส่งเสริมทักษะชีวิตในช่วงปฐมวัยนับเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะเป็นวัยแห่งการปลูกฝังฐานรากแห่งชีวิตในทุก ๆ ด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา นับเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า และมีคุณค่ามากเพราะเด็กจะสามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้ รวมทั้งเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งการคิด การสื่อสาร การเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การอยู่ร่วมกับผู้อื่นและแสดงอารมณ์ในทางที่เหมาะสม การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การยอมรับในความแตกต่างของบุคคลอื่น และการมีพฤติกรรมสังคมทางบวก อันนำไปสู่การมีชีวิตที่มีความสุข (พัชรี ผลโยธิน, 2563) การเตรียมความพร้อมทางการศึกษาในเด็กปฐมวัยจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญจะนำพาประเทศไปสู่เป้าหมายในอีก 20 ปีข้างหน้า เด็กปฐมวัยถือว่าเป็นวัยของการเริ่มต้นเรียนรู้ และการปลูกฝังสิ่งดีงาม การปลูกฝังทักษะชีวิตจึงควรจะเริ่มปลูกฝังในวัยนี้ ครูและผู้ปกครองเป็นผู้ที่มี

บทบาทอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกการใช้ทักษะชีวิต การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับวัย ควรจะเป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้เล่น ได้ลงมือปฏิบัติจริง และได้รับประสบการณ์ตรง เพราะจะทำให้เด็กได้มีโอกาสฝึกการใช้ทักษะชีวิตและแก้ปัญหาโดยตรง ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาประเทศ ต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมทักษะชีวิตที่จำเป็นในเด็กปฐมวัย เพื่อเด็กจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต พร้อมทั้งนำพาประเทศไทยไปสู่ความเจริญและสันติสุขต่อไป (วรรณานันดาเขียน และคณะ, 2560)

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียนเป็นอย่างมาก ทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัว ที่ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตในระดับต่ำหรือขาดภูมิคุ้มกันทางสังคม เมื่อเขาพ้นวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาเรื่องการปรับตัว และการดำเนินชีวิตในสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554) และรายงานของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561) พบว่าเด็กในวัยเรียนที่มีพัฒนาการ 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในภาพรวมต่ำกว่ามาตรฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีมากถึงร้อยละ 30 ซึ่งการพัฒนาการศึกษาควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงมีความมุ่งหมายในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ให้มีการเรียนรู้อย่างมีความสุข เหมาะสมตามวัยมีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย และจากรายงานของกรมอนามัย (2560) พบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการล่าช้า คิดเป็นร้อยละ 23.10 หากจำแนกรายด้านพบว่าด้านทักษะปฏิบัติ ร้อยละ 36.8 ด้านสมอง ร้อยละ 34.70 ด้านจิตใจ ร้อยละ 33.40 และด้านสุขภาพ ร้อยละ 32.6 สอดคล้องกับรายงานการศึกษาสภาพการณ์จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่าพัฒนาการด้านสติปัญญามีพัฒนาการไม่สมวัย และพัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) สอดคล้องกับกัณฑ์วรรณ มีสมสาร (2563) ได้ศึกษาผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมามีพบว่าเด็กอยู่สถานะที่เปราะบางจากการเปลี่ยนแปลงหลายประการทั้งด้านโครงสร้างของประชากร พบปัญหาเด็กเครียดและกดดัน ปัญหาเด็กเอาแต่ใจตัวเอง ปัญหาเด็กขาดทักษะในการช่วยเหลือตนเอง และปัญหาเด็กมีความสามารถทางสังคมต่ำ ด้านโครงสร้างครอบครัวและสภาพแวดล้อมเด็ก พบปัญหาเด็กขาดโอกาสในการได้รับการอบรมสั่งสอนทักษะชีวิต ปัญหาเด็กขาดโอกาสในการซึมซับแบบอย่างที่ดีจากพ่อแม่ และปัญหาเด็กมีอารมณ์และพฤติกรรมไม่เหมาะสม ด้านสุขภาพอนามัย พบปัญหาเด็กขาดทักษะการดูแลสุขภาพอนามัย ปัญหาเด็กมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำ และปัญหาเด็กมีความฉลาดทางสติปัญญาต่ำกว่าค่ามาตรฐานสากล ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสาร พบปัญหาเด็กขาดทักษะด้านการคิด ปัญหาเด็กขาดทักษะด้านการสื่อสาร ด้านการดำเนินชีวิตและค่านิยม พบปัญหาเด็กขาดทักษะการ

คิดอย่างมีวิจารณญาณ และปัญหาเด็กช่วยเหลือตนเองได้ไม่ดี ด้านความปลอดภัยและพฤติกรรมความเสี่ยง พบปัญหาเด็กขาดทักษะในการดูแลและมีตระวังความปลอดภัยตนเอง และปัญหาเด็กขาดทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาอัตราการฟังฟังสูง ภาวะโรคอ้วน การรับสื่อ อย่างไม่เหมาะสม การติดเกม การติดเทคโนโลยี ความปลอดภัย และจากรายงานการประเมินผลพัฒนาการ เด็กปฐมวัยประจำปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2565) พบว่า เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลมีภาวะ ถดถอยด้านพัฒนาการและทักษะชีวิต เช่น การช่วยเหลือตนเอง การจัดการกับอารมณ์ การระมัดระวังความ ปลอดภัย การสื่อสารและการคิดโต้ตอบภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ สาเหตุเนื่องจากเด็กอาศัยอยู่กับญาติที่ไม่ใช่ พ่อกับแม่ และภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นอกจากนี้ จากการศึกษาสภาพบริบทจริงของการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มี 3 ระดับ ได้แก่ 1 คือ ควรส่งเสริม 2 คือพอใช้ และ 3 คือดี ซึ่งได้ระดับพอใช้ ร้อยละ 26.06 และระดับดี ร้อยละ 73.94 ของจำนวนเด็กปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปี การศึกษา 2564 โดยพบว่าเด็กปฐมวัยมีปัญหาด้านทักษะชีวิต ประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย ได้แก่ การดูแล ช่วยเหลือตนเอง การแต่งกาย และการแปรงฟัน 2) ด้านอารมณ์จิตใจ ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว การ ส่งเสียงดัง การร้องไห้เมื่อทำไม่ได้ และการแย่งของเล่นเพื่อน 3) ด้านสังคม ได้แก่ การไม่รู้จักรอคอย การ ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และการยึดตนเองเป็นสำคัญ และด้านสติปัญญา ได้แก่ การแก้ปัญหาได้ง่าย ๆ ด้วยตนเอง ไม่ได้ และการใช้ภาษาในการสื่อสารบอกความต้องการของตนเองไม่ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุค การเปลี่ยนแปลง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มี 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนด ตรวจสอบนิยามองค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย แนวคิดทฤษฎีทักษะชีวิตเด็กปฐมวัย แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลบุคคล

1) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน ของโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยดีเด่น (Best Practice School) จำนวน 5 คน

1.2 ครูปฐมวัย จำนวน 9 คน

1.3 นักการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

3) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษารูปแบบการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

3.2 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

3.3 หาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Test Item Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ (IOC : Index of item objective congruence)

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth interview)

5) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา

6) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การตรวจสอบเพื่อยืนยันนิยาม องค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละทักษะ

1) กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

1.1 นักการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 คน

1.2 ครูปฐมวัยที่เชี่ยวชาญด้านการสอนระดับปฐมวัย จำนวน 4 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้ององค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

3) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษารูปแบบการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องเกี่ยวกับทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

3.2 ดำเนินการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องเกี่ยวกับทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

3.3 หาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Test Item Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ (IOC : Index of item objective congruence)

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

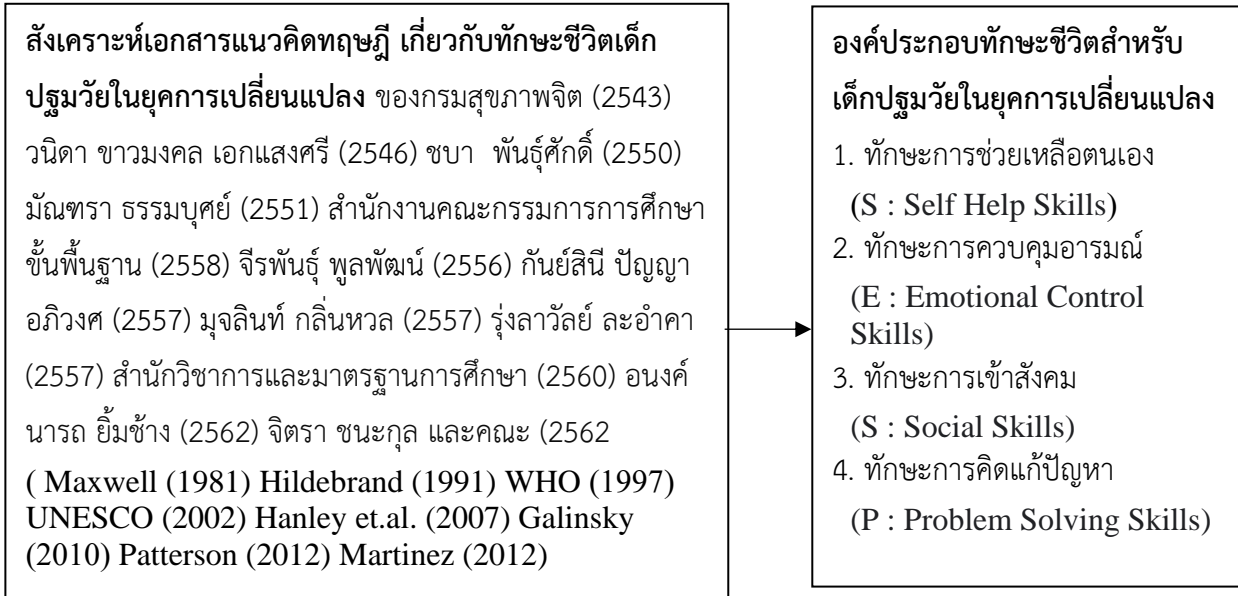
ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินความเหมาะสม (Appropriateness) และความสอดคล้อง (Consistency) ทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

5) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง สรุปรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพ 1

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง 4 องค์ประกอบ และ 9 ตัวชี้วัด ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ และตัวชี้วัด ของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย	ตัวชี้วัด
1. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง (S : Self Help Skills)	1) ช่วยเหลือตนเองและบุคคลอื่นได้
	2) ดูแลสุขภาพของตนเองได้
2. ทักษะการควบคุมอารมณ์ (E : Emotional Control Skills)	3) จัดการกับความเครียดและอารมณ์ของตนเองได้
	4) มีความภูมิใจในตนเอง

3. ทักษะการเข้าสังคม (S : Social Skills)	5) ทำงานร่วมกับคนอื่นได้
	6) ปฏิบัติตนได้เหมาะสมในที่สาธารณะ
4. ทักษะการคิดแก้ปัญหา (P : Problem Solving Skills)	7) สื่อสารความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้
	8) แก้ปัญหาและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง
	9) รู้จักเหตุผลในการใช้เงิน

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง 4 องค์ประกอบ และ 9 ตัวชี้วัด โดยแบ่งเป็น องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการช่วยเหลือตนเอง (S : Self Help Skills) จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) ช่วยเหลือตนเองและบุคคลอื่นได้ และ 2) ดูแลสุขภาพของตนเองได้ องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการควบคุมอารมณ์ (E : Emotional Control Skills) จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) จัดการกับความเครียดและอารมณ์ของตนเองได้ และ 2) มีความภูมิใจในตนเอง องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการเข้าสังคม (S : Social Skills) จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ และ 2) ปฏิบัติตนได้เหมาะสมในที่สาธารณะ และองค์ประกอบที่ 4 ทักษะการคิดแก้ปัญหา (P : Problem Solving Skills) จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สื่อสารความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 2) แก้ปัญหาและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และ 3) รู้จักเหตุผลในการใช้เงิน

2. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลบุคคล เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกในองค์ประกอบตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่วัดทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์และประเมิน องค์ประกอบ และตัวชี้วัด ของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด ของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ทักษะ	ตัวชี้วัด	\bar{X}	S.D.	ผลการประเมิน
1. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง (S : Self Help Skills)	1) ช่วยเหลือตนเองและบุคคลอื่นได้	4.79	0.41	มากที่สุด
	2) ดูแลสุขภาพของตนเองได้	4.63	0.48	มากที่สุด
2. ทักษะการควบคุมอารมณ์ (E : Emotional Control Skills)	3) จัดการกับความเครียดและอารมณ์ของตนเองได้	4.53	0.50	มากที่สุด
	4) มีความภูมิใจในตนเอง	4.74	0.44	มากที่สุด

3. ทักษะการเข้าสังคม (S : Social Skills)	5) ทำงานร่วมกับคนอื่นได้	4.68	0.46	มากที่สุด
	6) ปฏิบัติตนได้เหมาะสมในที่สาธารณะ	4.63	0.48	มากที่สุด
4. ทักษะการคิดแก้ปัญหา (P : Problem Solving Skills)	7) สื่อสารความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้	4.47	0.50	มาก
	8) แก้ปัญหาและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	4.63	0.48	มากที่สุด
	9) รู้จักเหตุผลในการใช้เงิน	4.42	0.49	มาก
รวมทั้งหมด		4.61	0.12	มากที่สุด

จากตาราง 2 ผลการประเมินองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61, S.D. = 0.12$)

3. ผลการประเมินความสอดคล้อง (Consistency) ขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด กับพฤติกรรมที่วัดทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินความสอดคล้อง (Consistency) ขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด กับพฤติกรรมที่วัดทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด กับพฤติกรรมที่วัด ของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ทักษะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่วัด	\bar{x}	S.D.	ระดับความสอดคล้อง
1. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง (S : Self Help Skills)	1) ช่วยเหลือตนเองและบุคคลอื่นได้	(1) การแต่งกายด้วยตนเอง	0.89	0.33	สอดคล้อง
		(2) การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	0.78	0.44	สอดคล้อง
		(3) การรู้จักให้ความช่วยเหลือคนอื่น	0.89	0.33	สอดคล้อง
	2) ดูแลสุขภาพของตนเองได้	(4) การเลือกรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ	0.78	0.44	สอดคล้อง
		(5) การพักผ่อนให้เพียงพอ	0.89	0.33	สอดคล้อง
		(6) การระมัดระวังความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน	0.89	0.33	สอดคล้อง
2. ทักษะการควบคุมอารมณ์	3) จัดการกับความเครียดและความกลัว	(7) การบอกชื่ออารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ	0.89	0.33	สอดคล้อง

(E : Emotional Control Skills)	อารมณ์ของ ตนเองได้	(8) การบอกลักษณะอาการของ อารมณ์ ต่าง ๆ	0.89	0.33	สอดคล้อง
		(9) การแสดงออกทางอารมณ์อย่าง เหมาะสม	0.67	0.50	สอดคล้อง
	4) มีความภูมิใจ ในตนเอง	(10) การยอมรับในความแตกต่าง ของแต่ละคน	0.78	0.44	สอดคล้อง
		(11) การพอใจในผลงานที่ตนเองทำ อย่างตั้งใจ	0.67	0.50	สอดคล้อง
3. ทักษะการ เข้าสังคม (S : Social Skills)	5) ทำงานร่วมกับ คนอื่นได้	(12) การแสดงออกที่จริงใจต่อ ผลงานเพื่อน	0.89	0.33	สอดคล้อง
		(13) การเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี	0.78	0.44	สอดคล้อง
		(14) การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	0.67	0.50	สอดคล้อง
		(15) การยอมรับในความคิดที่ แตกต่าง	0.78	0.44	สอดคล้อง
	6) ปฏิบัติตน ได้เหมาะสมในที่ สาธารณะ	(16) การไม่ส่งเสียงดังในที่สาธารณะ	0.78	0.44	สอดคล้อง
		(17) การเคารพกฎ กติกา	0.89	0.33	สอดคล้อง
4. ทักษะการ คิดแก้ปัญหา (P : Problem Solving Skills)	7) สื่อสาร ความคิดของ ตนเองให้ผู้อื่น เข้าใจได้	(18) การบอกลักษณะและคุณสมบัติ ของสิ่งต่าง ๆ	1.00	0.00	สอดคล้อง
		(19) การสอบถามเกี่ยวกับลักษณะ และคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ เช่น การถามอะไร ทำไม และอย่างไร	0.67	0.50	สอดคล้อง
	8) แก้ปัญหาและ ตัดสินใจได้ด้วย ตนเอง	(20) การเปรียบเทียบข้อจำกัดและ ข้อดีของสิ่งต่าง ๆ	0.78	0.44	สอดคล้อง
		(21) การระบุหรือบอกทางเลือกที่ ต้องการและปฏิบัติตามที่ตัดสินใจ	0.78	0.44	สอดคล้อง
	9) รู้จักเหตุผลใน การใช้เงิน	(22) การนับและรู้ค่าจำนวน	0.67	0.71	สอดคล้อง
(23) การรู้คุณค่าของเงิน		0.67	0.71	สอดคล้อง	

จากตาราง 3 ผลการประเมินความสอดคล้องของพฤติกรรมที่วัด กับ องค์ประกอบ และตัวชี้วัดของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง 23 ข้อ มีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 0.89

4. ผลการประเมินความเหมาะสม (Appropriateness) ขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่วัดทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสม (Appropriateness) ขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่วัดทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่วัดของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

ทักษะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่วัด	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	1) ช่วยเหลือตนเองและบุคคลอื่นได้	(1) การแต่งกายด้วยตนเอง	4.67	0.50	มากที่สุด
		(2) การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	4.67	0.71	มากที่สุด
		(3) การรู้จักให้ความช่วยเหลือคนอื่น	4.78	0.44	มากที่สุด
(S : Self Help Skills)	2) ดูแลสุขภาพของตนเองได้	(4) การเลือกรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ	4.67	0.71	มากที่สุด
		(5) การพักผ่อนให้เพียงพอ	4.33	0.87	มาก
		(6) การระมัดระวังความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน	4.78	0.44	มากที่สุด
2. ทักษะการควบคุมอารมณ์ (E : Emotional Control Skills)	3) จัดการกับความเครียดและอารมณ์ของตนเองได้	(7) การบอกชื่ออารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ	4.78	0.44	มากที่สุด
		(8) การบอกลักษณะอาการของอารมณ์ต่าง ๆ	4.56	0.73	มากที่สุด
		(9) การแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	4.78	0.44	มากที่สุด
	4) มีความภูมิใจในตนเอง	(10) การยอมรับในความแตกต่างของแต่ละคน	4.78	0.44	มากที่สุด
		(11) การพอใจในผลงานที่ตนเองทำอย่างตั้งใจ	4.89	0.33	มากที่สุด

3. ทักษะการ เข้าสังคม (S : Social Skills)	5) ทำงานร่วมกับ คนอื่นได้	(12) การแสดงออกที่จริงใจต่อผลงาน เพื่อน	4.89	0.33	มากที่สุด
		(13) การเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี	4.78	0.44	มากที่สุด
		(14) การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.56	0.73	มากที่สุด
		(15) การยอมรับในความคิดที่แตกต่าง	4.78	0.44	มากที่สุด
	6) ปฏิบัติตน ได้เหมาะสมในที่ สาธารณะ	(16) การไม่ส่งเสียงดังในที่สาธารณะ	4.56	0.73	มากที่สุด
		(17) การเคารพกฎ กติกา	4.78	0.44	มากที่สุด
4. ทักษะการ คิดแก้ปัญหา	7) สื่อสาร ความคิดของ ตนเองให้ผู้อื่น เข้าใจได้	(18) การบอกลักษณะและคุณสมบัติ ของสิ่งต่าง ๆ	4.67	0.50	มากที่สุด
(P : Problem Solving Skills)		(19) การสอบถามเกี่ยวกับลักษณะและ คุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ เช่น การถาม อะไร ทำไม และอย่างไร	4.33	0.71	มาก
	8) แก้ปัญหาและ ตัดสินใจได้ด้วย ตนเอง	(20) การเปรียบเทียบข้อจำกัดและข้อดี ของสิ่งต่าง ๆ	4.44	0.73	มาก
		(21) การระบุหรือบอกทางเลือกที่ ต้องการและปฏิบัติตามที่ตัดสินใจ	4.56	0.73	มากที่สุด
	9) รู้จักเหตุผลใน การใช้เงิน	(22) การนับและรู้ค่าจำนวน	4.44	0.73	มาก
		(23) การรู้คุณค่าของเงิน	4.56	0.73	มากที่สุด
รวมทั้งหมด			4.65	0.16	มากที่สุด

จากตาราง 4 ผลการประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบ ตัวชี้วัด และ พฤติกรรมที่วัด ของทักษะ
ชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65, S.D. = .016$)

อภิปรายผลการวิจัย

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง เป็นรายละเอียดของพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการจัดการกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและการรู้คิดแก้ปัญหา สามารถแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต จนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต ซึ่งมี 4 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการช่วยเหลือตนเอง (S : Self Help Skills) 2) ทักษะการควบคุมอารมณ์ (E : Emotional Control Skills) 3) ทักษะการเข้าสังคม (S : Social Skills) และ 4) ทักษะการคิดแก้ปัญหา (P : Problem Solving Skills) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ทักษะการช่วยเหลือตนเอง (S : Self Help Skills) เป็นความสามารถในการใช้ร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วและเหมาะสมกับวัย ประกอบด้วยตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) ช่วยเหลือตนเองและบุคคลอื่นได้ เช่น การแต่งกายด้วยตนเอง การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการรู้จักให้ความช่วยเหลือคนอื่น และ 2) ดูแลสุขภาพของตนเองได้ เช่น การเลือกรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ การพักผ่อนให้เพียงพอ และการระมัดระวังความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน

1.2 ทักษะการควบคุมอารมณ์ (E : Emotional Control Skills) เป็นความสามารถในการเข้าใจจัดการและควบคุมอารมณ์ของตนเองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เหมาะสม ประกอบด้วยตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) จัดการกับความเครียดและอารมณ์ของตนเองได้ เช่น การบอกชื่ออารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ การบอกลักษณะอาการของอารมณ์ต่าง ๆ และการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม และ 2) มีความภูมิใจในตนเอง เช่น การยอมรับในความแตกต่างของแต่ละคน การพอใจในผลงานที่ตนเองทำอย่างตั้งใจ และการแสดงออกที่จริงใจต่อผลงานเพื่อน

1.3 ทักษะการเข้าสังคม (S : Social Skills) เป็นความสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ เช่น การเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดีตามวัย การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีตามวัย และการยอมรับในความคิดที่แตกต่าง และ 2) ปฏิบัติตนได้เหมาะสมในที่สาธารณะ เช่น การไม่ส่งเสียงดังในที่สาธารณะ และการเคารพกฎ กติกา

1.4 ทักษะการคิดแก้ปัญหา (P : Problem Solving Skills) เป็นความสามารถในการเรียนรู้เชื่อมโยงความคิดและตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม เช่น ทักษะการคิด แก้ปัญหา วางแผน ตัดสินใจ ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้ 1) สื่อสารความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เช่น การบอกลักษณะและคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ และการสอบถามเกี่ยวกับลักษณะและคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ 2) แก้ปัญหาและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เช่น การเปรียบเทียบข้อจำกัดและข้อดีของสิ่งต่าง ๆ และการระบุหรือบอกทางเลือกที่ต้องการและปฏิบัติตามที่ตัดสินใจ และ 3) รู้จักเหตุผลในการใช้เงิน เช่น การนับและรู้ค่าจำนวน และการรู้คุณค่าของเงิน

โดยมีความสอดคล้องขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด กับพฤติกรรมที่วัดของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลงระหว่าง 0.67 - 0.89 และความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่วัดของทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่ได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่วัด ไปส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยในหน่วยงาน

1.2 ครูผู้สอนระดับปฐมวัยสามารถนำองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่วัด เพื่อนำไปจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เป็นเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง

เอกสารอ้างอิง

- กันตวรรณ มีสมสาร. (2563). *ทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับเด็กปฐมวัย*. (หน่วยที่ 2) นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (2565). *รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ประจำปีการศึกษา 2564*. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3.
- พัชรี ผลโยธิน. (2563). *แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย*. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการ พัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 3 (หน่วยที่ 1) นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่งลาววัลย์ ละอามคา. (2557). *ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย: แก่นแห่งชีวิตที่เสริมสร้างได้จากครอบครัว*. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 1 (2), 33-44.
- วรรณานัน นันตาเขียน และคณะ. (2560). *ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ในยุคประเทศไทย 4.0*. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม. 13 (1), 7-18.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570*. กรุงเทพมหานคร.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(2554). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการการเรียนการสอน 8 สาระการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานการศึกษาสภาวะการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตและพัฒนาครูปฐมวัยในสถาบันอุดมศึกษาของไทย*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อรพรรณ บุตรกตัญญู. (2563). *การประเมินทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย*. เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย. (หน่วยที่ 15 หน้า 15-1 ถึง 15-53) นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.